

„leškome raktažolių“ Instrukcija

Kaip atskirti raktažoles?

Nebūtina turėti jokių išankstinių žinių apie raktažoles, reikia tik mokėti atpažinti jas natūralioje gamtoje. Pati apžiūra yra nesudėtinga, ją gali atlikti kiekvienas – tereikia žvilgtelėti į žiedo vidų ir nustatyti, ar tai S, ar L tipo žiedas. S tipo žiede matosi kuokeliai. L tipo atveju žiede matosi tik vienas vamzdelis – piestelė. Jei neįmanoma atskirti kelių kuokelių ir vienos piestelės, nesijaudinkite, eikite prie kito augalo, kurio žiedas bus aiškesnis. Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad kuokelius nuo piestelės atskirti sunku, tačiau kuo daugiau žiedų apžiūrėsite, tuo aiškesnis bus skirtumas. Tačiau jei tikrai rasite žiedą, turintį abiejų tipų požymių, arba kuris atrodo keistas, jį nufotografuokite, įkelkite į apžiūros formą ir prašykite pastabų langelyje.

S tipas

L tipas

Apžiūra

Kadangi norint nustatyti žiedo tipą užtenka į jį pažiūrėti, nereikia augalo nusikinti. Pritūpkite arba pasilenkite prie augalo ir pasukite žiedą į save. Taip pat stenkitės nelipti ant augalų – taip apžiūrėdami išsaugosite augalus gražius ir sveikus, o gamtą stebėsite jai nekenkdami! Apžiūrėkite 100 skirtingų augalų, išsibarsčiusių po visą plotą.

Pradėkite taip:

Prieš vykdami į gamtą pasirūpinkite, kad iš grupės bent vienas žmogus turėtų išmanųjį prietaisą su prieiga prie interneto. Jei tai neįmanoma, atsispausdinkite apžiūros formą. Kai išeisite ir rasite raktažolių augimvietę, atsidarykite raktažolių svetainę www.cowslip.science ir pasirinkite „Pridėti apžiūrą“. Atminkite, kad tyrinėjame natūralias augimvietes, todėl į apžiūros vietas neįtraukite sodų ir parkų. Pirmiausia raktažolių ieškokite pievose ir pamiškėse, taip pat tinka pakelės.

Radę tinkamą vietą, pradėkite pildyti apklausos formą atsakydami į joje pateiktus klausimus. Jei yra galimybė, telefonas automatiškai nustatys jūsų buvimo vietą (telefone turi būti įjungta vietovės informacija arba GPS), tačiau jei tai neįmanoma, savo buvimo vietą nurodykite raktažolių svetainės žemėlapyje. Pabandykite įvertinti raktažolių kiekį visoje teritorijoje. Ar matote tik kelias raktažoles (galite greitai jas suskaičiuoti), ar yra daug augalų (iki kelių šimtų), ar visas plotas yra nusėtas raktažolėmis (nuo kelių šimtų iki tūkstančių).

Pradėkite žiūrėti į atskirus augalų žiedus. Pažvelkite į žiedo vidų ir nustatykite, ar tai S, ar L tipo žiedas. Kad neapžiūrėtumėte to paties augalo kelis kartus, prisiminkite, nuo kur pradėjote, ir po kiekvienos apžiūros ženkite žingsnį į priekį. Tęskite, kol apžiūrėsite 100 augalų. Jei kartais jūsų tiriamame plote nėra tiek daug augalų, nesijaudinkite, suskaičiuokite jų kuo daugiau ir pridėkite komentarą formoje, kad augalų daugiau nebuvo.

Jei esate keliese, galite pabandyti padalyti plotą taip, kad apžiūrimi augalai būtų pasiskirstę po visą plotą. Vienas gali pradėti nuo vieno krašto, kitas nuo kito, tik susitarkite, kokios ribos neperžengsite. Pavyzdžiui, „į kairę nuo šio akmens skaičiuoju aš, į dešinę – tu“. Jei jūsų yra daug, pasiskirstykite į grupes ir padalykite plotą visiems grupės nariams. Vienas asmuo gali likti pildyti apžiūros formą – pavyzdžiui, jis gali stovėti viduryje ir žymėti rezultatus. Stebėtojai iš eilės šūkteli, kokį žiedą rado, o vienas žmogus fiksuoja visos grupės rezultatus.

leškome raktažolių Foto: Kaarel Kaisel

TEADUSE TIPPKESKUS
ECOLCHANGE
CENTRE OF EXCELLENCE

Euroopa Liit
Euroopa

Eesti
tuleviku heak

Eesti Teadusagentuur
Estonian Research Council

